

บทที่ 10

SMEs

ผลการสำรวจ SMEs ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 10

ผลการสำรวจ SMEs ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

10.1 ประเด็นการสำรวจและกลุ่มเป้าหมาย

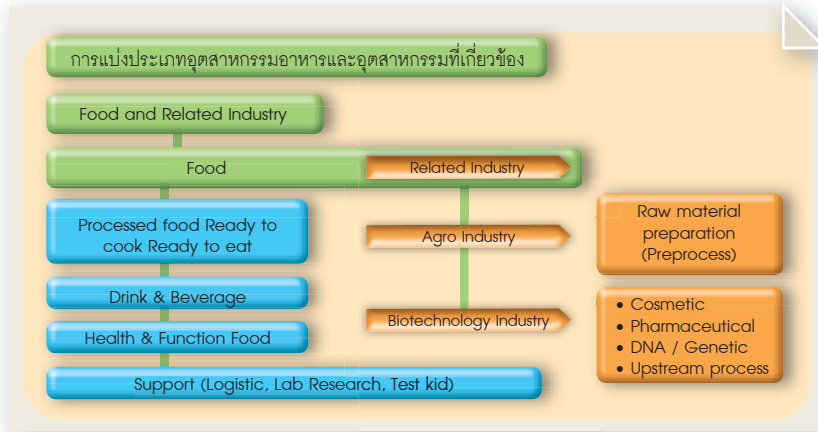
ประเด็นการสำรวจทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจข้อมูลทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีประเด็นที่สำคัญในการสำรวจ ได้แก่ สถานภาพทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตของ SMEs สถานภาพทางการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากรในเชิงเทคโนโลยีและนวัตกรรม การมีส่วนร่วมในการใช้บริการจากภาครัฐ และปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม SMEs ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 160 ตัวอย่าง

การคัดเลือกสาขาธุรกิจเป้าหมาย

ในการสำรวจ SMEs ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ได้คัดเลือกสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นสาขาธุรกิจเป้าหมายในการสำรวจข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วย

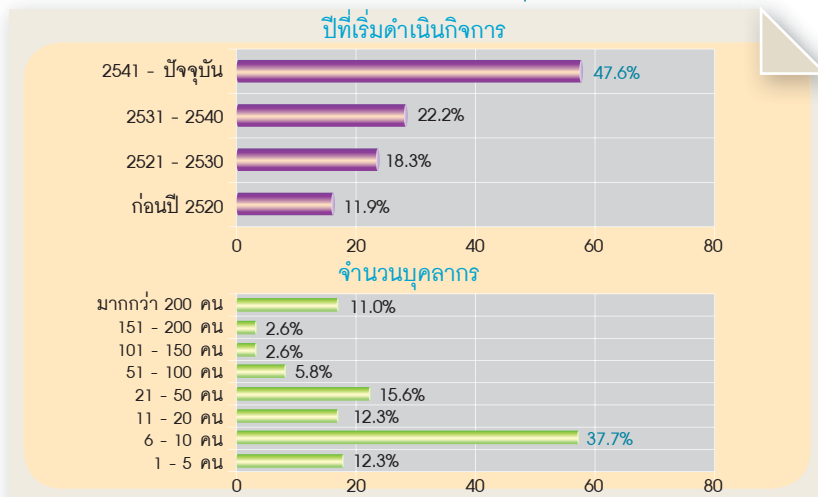
- Drink & Beverages
- Processed food industry (Ready to cook และ Ready to eat)
- Health & Functional Food industry
- Pre Processed food industry

10.2 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

10.2.1 จำนวนปีที่ดำเนินการ เมื่อพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของ SMEs กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 ราย พบว่า กิจการ SMEs ส่วนใหญ่เริ่มดำเนินการในระหว่างปี พ.ศ. 2541 ถึงปัจจุบัน (2550) ร้อยละ 47.6 รองลงมาเป็นการเริ่มดำเนินการในระหว่างปี 2531 - 2540 ร้อยละ 22.2 และมี SMEs จำนวนน้อย คือ ร้อยละ 11.9 ที่มีการเริ่มดำเนินการมาก่อนปี 2520

ภาพที่ 10.1 แสดงปีที่เริ่มดำเนินการและจำนวนของบุคลากรในกิจการ SMEs

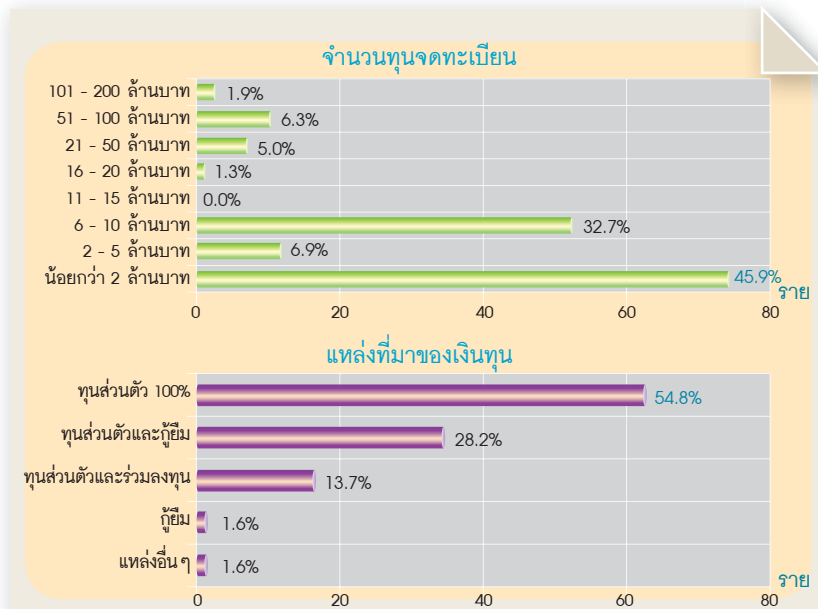
ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.2.2 จำนวนบุคลากร กลุ่มตัวอย่าง SMEs ที่สำรวจ ร้อยละ 50.0 เป็นกิจการขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนบุคลากรทั้งหมดในกิจการไม่เกิน 10 คน กลุ่มที่มีจำนวนบุคลากรอยู่ระหว่าง 11 - 50 คน มีสัดส่วนร้อยละ 27.9 ในขณะที่กลุ่มซึ่งมีจำนวนบุคลากรระหว่าง 101 - 200 คน มีสัดส่วนที่ต่ำเพียงร้อยละ 2.6 เท่านั้น

10.2.3 เงินทุนจดทะเบียนและแหล่งที่มาของเงินทุน ของผู้ประกอบการ SMEs พบว่า SMEs ส่วนใหญ่มีจำนวนทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 2 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนร้อยละ 45.9 รองลงมาคือมีเงินทุนจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 6 - 10 ล้านบาท ร้อยละ 32.7 โดยมี SMEs จำนวนน้อยที่มีเงินทุนจดทะเบียนระหว่าง 101 - 200 ล้านบาท มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.9

สำหรับแหล่งที่มาของเงินทุนของ SMEs ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 54.8 ใช้เงินทุนส่วนตัวทั้งหมดในการดำเนินกิจการ ในอันดับรองลงมา คือ ใช้เงินทุนส่วนตัวควบคู่ไปกับการกู้ยืม มีสัดส่วนร้อยละ 28.2 และการใช้เงินทุนส่วนตัวร่วมกับการร่วมลงทุนจากผู้ถือหุ้นอื่นซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 13.7 ตามลำดับ

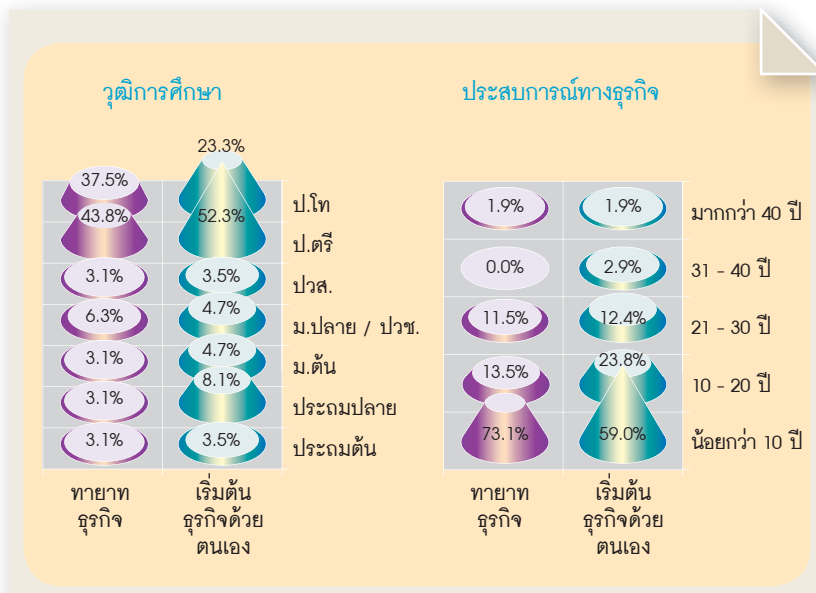
ภาพที่ 10.2 แสดงจำนวนทุนจดทะเบียนและแหล่งที่มาของเงินทุนของ SMEs

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.2.4 การศึกษาและประสบการณ์ทางธุรกิจ โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทายาทธุรกิจและกลุ่มผู้ประกอบการที่จัดตั้งกิจการด้วยตนเอง พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นทายาทธุรกิจมี**วุฒิการศึกษา**ในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 43.8 รองลงมามีการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 37.5 ซึ่งก็มีลักษณะเช่นเดียวกับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีการจัดตั้งธุรกิจด้วยตนเอง ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีเช่นกัน คือ ร้อยละ 52.3 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท ร้อยละ 23.3 ในขณะที่ผู้ประกอบการซึ่งมีวุฒิการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเช่นเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม และเมื่อพิจารณาในส่วนของ**ประสบการณ์ทางธุรกิจ** พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางธุรกิจน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 73.1 ในกลุ่มทายาทธุรกิจ และร้อยละ 59.0 ในกลุ่มที่เริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ การมีประสบการณ์ทางธุรกิจระหว่าง 10 - 20 ปี (ร้อยละ 13.5 และ ร้อยละ 23.8) อย่างไรก็ตาม มีผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ทางธุรกิจ 31 ปีขึ้นไปจำนวนเพียงเล็กน้อย

ภาพที่ 10.3 แสดงวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทางธุรกิจเปรียบเทียบระหว่างทายาทธุรกิจและผู้เริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเอง

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.3 สถานภาพการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีสำคัญในการผลิต ของ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่ เกี่ยวข้อง

เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตหลักของ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและ
อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถจำแนกเป็นระดับของเทคโนโลยีได้ 3 ระดับ กล่าวคือ

- **เทคโนโลยีระดับต้น (Level 1)** เป็นเทคโนโลยีที่ SMEs ส่วนใหญ่นิยมใช้และเป็น
เทคโนโลยีดั้งเดิม ซึ่งการใช้งานไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเข้ามาควบคุม
- **เทคโนโลยีระดับกลาง (Level 2)** เป็นเทคโนโลยีที่จำเป็นจะต้องมีวิศวกรหรือ
ผู้เชี่ยวชาญให้การดูแล ควบคุม ในการปฏิบัติงาน
- **เทคโนโลยีระดับสูง (Level 3)** เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีการวิจัยและพัฒนา
มีนวัตกรรมหรือการคิดค้นใหม่ๆ เป็นองค์ประกอบ

ตารางที่ 10.1 แสดงระดับของเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตของ SMEs ในอุตสาหกรรม
อาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

เทคโนโลยีระดับต้น Level 1	1	การอบแห้ง / การดูดความร้อน (Drying / Dehydration)
	1	การแช่แข็ง / การแช่เย็น (Frozen / Freezing / Chilling)
	1	กระบวนการให้ความร้อน (Thermal Process)
	1	การบรรจุกระป๋อง (Canning)
เทคโนโลยีระดับกลาง Level 2	2	ระบบปลอดเชื้อ (Aseptic)
	2	เทคโนโลยีในการแยก (Separation Technology Membrane)
	2	การหมัก (Fermentation)
	2	เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว (Post Harvest technology)
	2	การสกัด (Extraction)
	2	เทคโนโลยีฮาร์ดเคิล (Hurdle technology)
เทคโนโลยีระดับสูง Level 3	2 3	บรรจุภัณฑ์แบบปรับบรรยากาศ (Packaging Modified atmosphere)
	2 3	การปรับสมดุลเคมี (Modified Chemical)
	3	เทคโนโลยีความดันสูง (High Pressure)
	3	การฆ่าเชื้อ (UHT / Pasteurization / Sterilization / Microwave)
	3	นาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology)

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.3.1 การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตหลักและเทคโนโลยีสนับสนุน

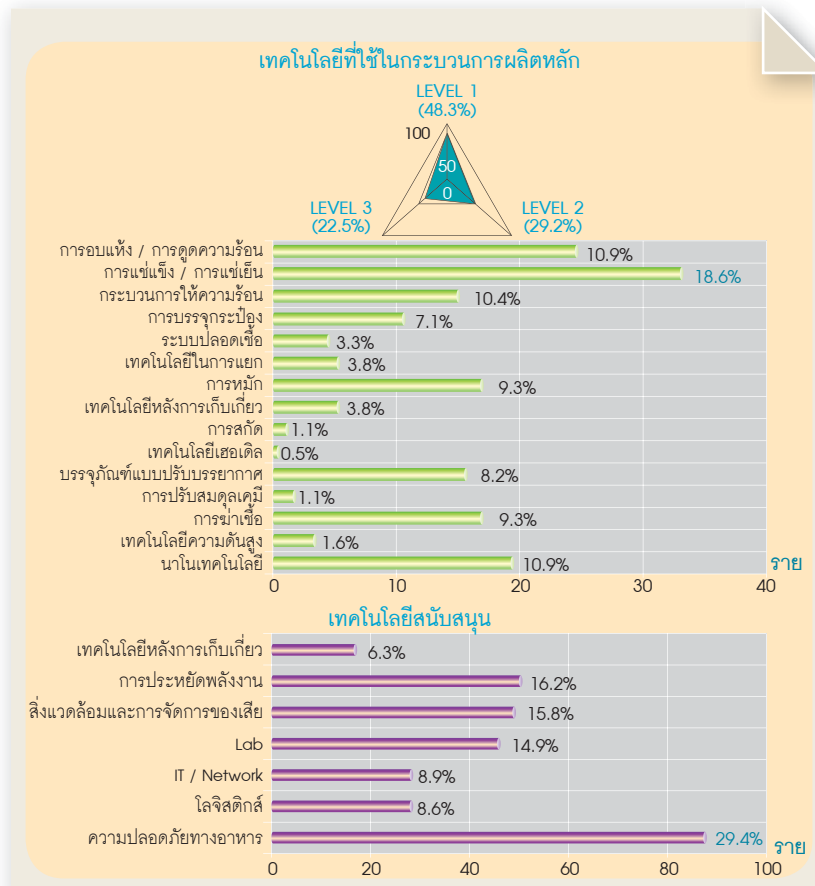
จากผลการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง จำนวน 160 ราย พบว่า ระดับเทคโนโลยีที่ SMEs มีการใช้กันอยู่ในกระบวนการผลิตหลักในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในภาพรวมส่วนใหญ่ เป็นเทคโนโลยีระดับต้น (Level 1) ร้อยละ 48.3 และในลำดับที่รองลงมาจะเป็นเทคโนโลยีในระดับกลาง (Level 2) ร้อยละ 29.2 และเทคโนโลยีระดับสูง ร้อยละ 22.5 ตามลำดับ โดยเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตหลักทางด้านการแช่แข็งและแช่เย็น (Frozen / Freezing / Chilling) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีในระดับต้น (Level 1) เป็นเทคโนโลยีที่มีผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องใช้มากที่สุด คือ ร้อยละ 18.6 รองลงมาได้แก่ เทคโนโลยีเพื่อการอบแห้งและการดูดความร้อน (Drying / Dehydration) และเทคโนโลยีในกระบวนการให้ความร้อน (Thermal Process) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีขั้นต้นเช่นกัน

เทคโนโลยีฮาร์ดเดิล (Hurdle technology) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีขั้นกลาง โดยเป็นเทคโนโลยีที่มีการผสมผสานการฆ่าเชื้อที่จัดรูปแบบให้เหมาะสมที่สุดเพื่ออุตสาหกรรมอาหาร มี SMEs นำมาใช้ในจำนวนที่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 0.5

สำหรับ นาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีขั้นสูง (Level 3) มีผู้ประกอบการ SMEs ใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในสัดส่วนร้อยละ 10.9

ในเรื่องของเทคโนโลยีสนับสนุนที่ผู้ประกอบการได้ใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ ได้แก่ เทคโนโลยีความปลอดภัยทางอาหารหรือที่เรียกกันว่า Food Safety ร้อยละ 29.4 รองลงมาคือเทคโนโลยีในเรื่องของการประหยัดพลังงาน ร้อยละ 16.2 และเทคโนโลยีในเรื่องของสิ่งแวดล้อมและการจัดการของเสีย เป็นเทคโนโลยีสนับสนุนที่ผู้ประกอบการนิยมใช้เป็นลำดับที่ 3 ร้อยละ 15.8 โดยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว มีผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีการใช้น้อยที่สุด ร้อยละ 6.3 (ตามภาพที่ 10.4)

ภาพที่ 10.4 แสดงลักษณะการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตหลักและเทคโนโลยีสนับสนุนของ SMEs

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

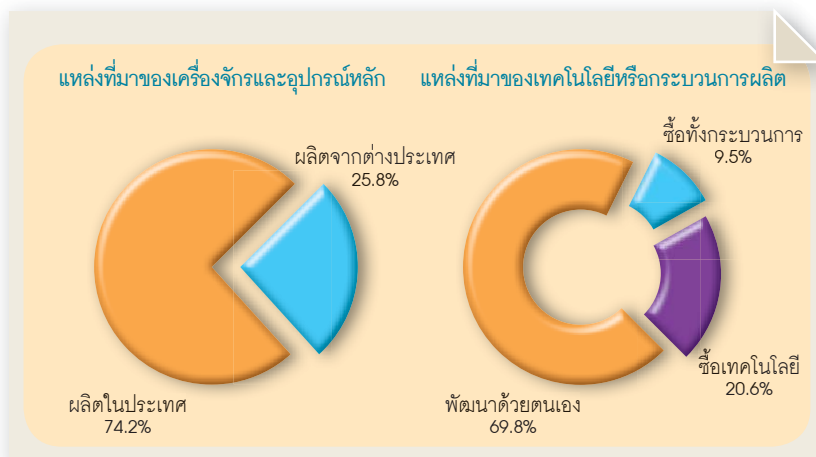
อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ SMEs หลายรายได้ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตหลักและเทคโนโลยีสนับสนุนเหล่านี้หลายเทคโนโลยีผสมผสานร่วมกัน

10.3.2 แหล่งที่มาของเครื่องจักรและอุปกรณ์

จากผลการสำรวจ พบว่า ในกระบวนการผลิตของ SMEs ส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์หลักที่ผลิตภายในประเทศ ร้อยละ 74.2 โดยมี SMEs ที่ใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีการผลิตจากต่างประเทศเพียงร้อยละ 25.8

เมื่อพิจารณาถึงแหล่งที่มาของเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตหลักของ SMEs พบว่า SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.8 มักมีการพัฒนาเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตด้วยตนเอง โดยมี SMEs จำนวนน้อย ร้อยละ 20.6 ที่มีการซื้อเทคโนโลยี และในการซื้อทั้งกระบวนการผลิต (Turn key Project) ก็มีจำนวนที่น้อยมากเช่นกัน คือ ร้อยละ 9.5 (ตามภาพที่ 10.5)

ภาพที่ 10.5 แสดงแหล่งที่มาของเครื่องจักรและอุปกรณ์หลัก รวมทั้งเทคโนโลยีหรือกระบวนการผลิตของ SMEs

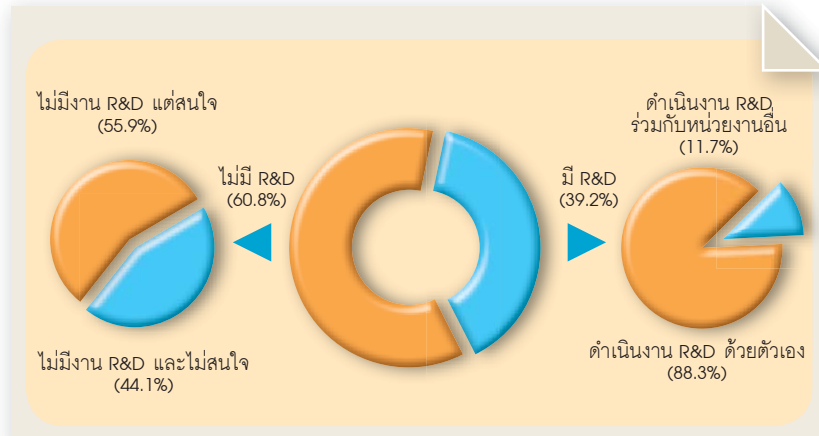

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.3.3 การวิจัยและพัฒนาของ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาในประเด็นของการวิจัยและพัฒนา (R&D) ใน SMEs อุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า SMEs ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.8 ไม่มีการวิจัยและพัฒนาในกิจการ แต่มี SMEs ในกลุ่มนี้ที่ไม่มีการวิจัยและพัฒนาแต่ยังให้ความสนใจ ร้อยละ 55.9 ในขณะที่ SMEs อีกร้อยละ 44.1 ไม่สนใจในเรื่องของการวิจัยและพัฒนาเลย และเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่ม SMEs ที่ตอบว่ากิจการของตนมีการวิจัยและพัฒนาซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 39.2 พบว่า SMEs ส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.3 มีการดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยตนเอง และมีส่วนน้อยที่ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ คือ ร้อยละ 11.7 (ตามภาพที่ 10.6)

ภาพที่ 10.6 แสดงสถานภาพทางด้านการวิจัยพัฒนาของกิจการ SMEs

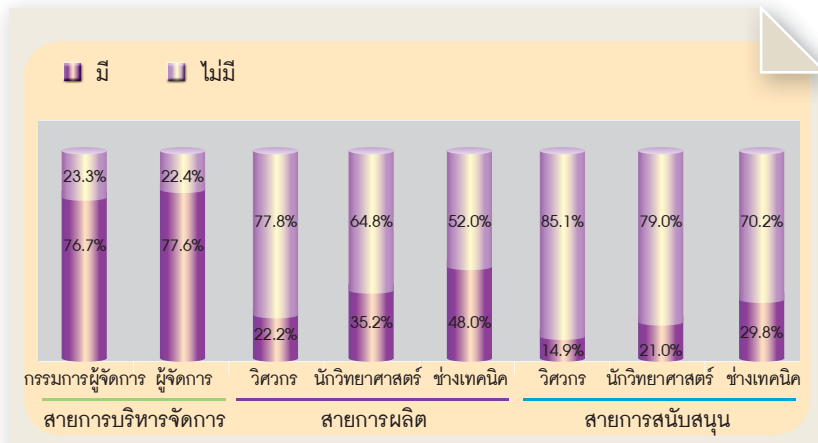

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.3.4 การพัฒนาบุคลากรของ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวิเคราะห์ในเรื่องของบุคลากรซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในกิจการ SMEs โดยจำแนกออกตามสายงานหลักในด้านต่างๆ พบว่า ในสายงานการบริหารกิจการส่วนใหญ่ SMEs มีกรรมการผู้จัดการและหรือผู้จัดการทำหน้าที่ในการบริหารกิจการ (ร้อยละ 76.7 และ ร้อยละ 77.6) และเป็นที่น่าสนใจว่า ในสายงานด้านการผลิตและสายงานด้านการสนับสนุน SMEs ส่วนใหญ่ตอบว่ากิจการของตน ไม่มีวิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และช่างเทคนิค ทั้งนี้บุคลากรที่เป็นวิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และช่างเทคนิค ดังกล่าวเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ตามภาพที่ 10.7)

ภาพที่ 10.7 แสดงสัดส่วนการมีบุคลากรในสายงานด้านต่างๆ ของ SMEs

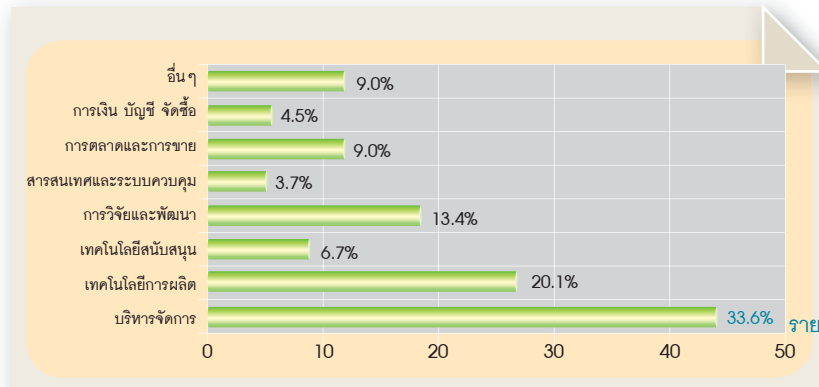

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การให้ความสำคัญในการเพิ่มพูนทักษะความรู้และความชำนาญของบุคลากรในสายงานต่างๆ ของ SMEs ซึ่งจากภาพที่ 10.8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.6 จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในสายงานด้านการบริหารจัดการมากที่สุด รองลงมาเป็นการพัฒนาบุคลากรในสายงานทางด้านเทคโนโลยีการผลิต ร้อยละ 20.1 ถัดมาเป็นการพัฒนาบุคลากรในสายงานการวิจัยและพัฒนาโดยได้รับความสำคัญจากผู้ประกอบการเป็นลำดับที่สาม ร้อยละ 13.4 ในขณะที่การพัฒนาบุคลากรในสายงานสารสนเทศและระบบควบคุม เป็นสายงานที่ได้รับความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 3.7

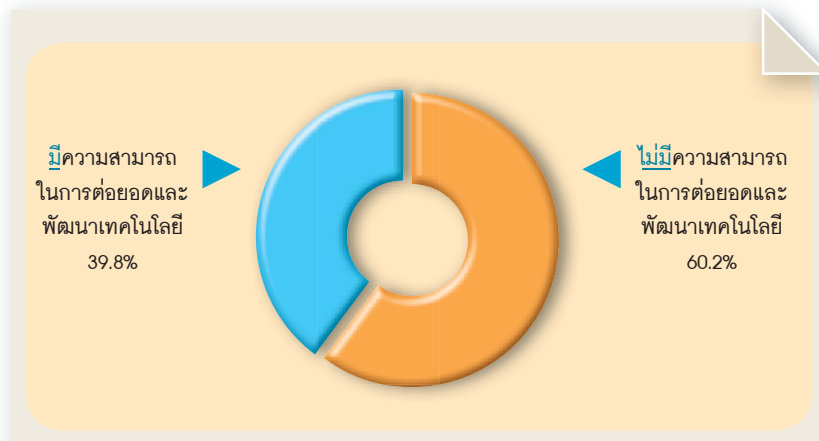
อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะบุคลากรในสายงานเทคโนโลยี / กระบวนการผลิต ในประเด็นของความสามารถในการต่อยอด / พัฒนา / Modify / Copy เทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง พบว่า บุคลากรของ SMEs ในสายงานเทคโนโลยี / กระบวนการผลิตส่วนใหญ่ ไม่มีความสามารถในการต่อยอด / พัฒนา / Modify / Copy เทคโนโลยีถึงร้อยละ 60.2 (ตามภาพที่ 10.9)

ภาพที่ 10.8 แสดงการให้ความสำคัญในการเพิ่มพูนทักษะความรู้และความชำนาญของบุคลากรในสายงานต่างๆ

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภาพที่ 10.9 แสดงความสามารถในการต่อยอด / พัฒนา / Modify / Copy เทคโนโลยีของบุคลากรในสายงานเทคโนโลยี / กระบวนการผลิต

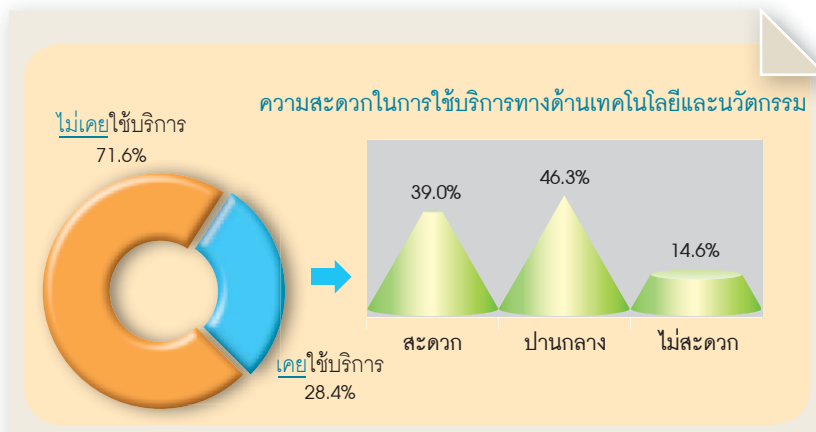

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.4 การมีส่วนร่วมในการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ

จากภาพที่ 10.10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการหรือบุคลากรของ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.6 ไม่เคยใช้บริการ**บริการข้อมูลทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม**เพื่อการเพิ่มพูนทักษะความรู้หรือพัฒนาต่อยอด ในขณะที่มีผู้ที่เคยใช้บริการข้อมูลดังกล่าวในจำนวนที่น้อย คือ ร้อยละ 28.4 ซึ่งเมื่อพิจารณาในประเด็นของความสะดวกในการใช้บริการเฉพาะในกลุ่มที่เคยใช้บริการข้อมูลในเรื่องนี้ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสะดวกในการใช้ข้อมูลทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 46.3 รองลงมาเห็นว่ามีความสะดวกในการใช้ข้อมูลมาก ร้อยละ 39.0 และมีผู้ที่เคยใช้บริการจำนวนเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 14.6 ที่เห็นว่าการบริการข้อมูลไม่มีความสะดวก

ภาพที่ 10.10 แสดงการใช้บริการและระดับความสะดวกจากบริการข้อมูลทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภาพที่ 10.11 แสดงระดับความนิยมในรูปแบบการให้บริการข้อมูล

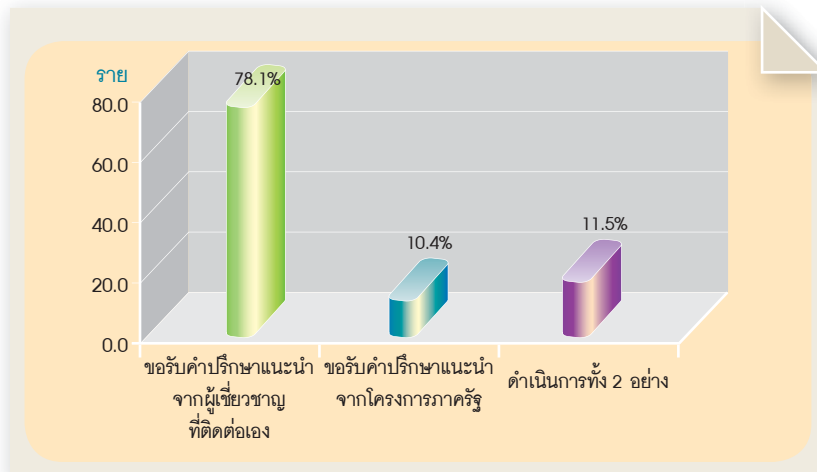

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความนิยมในรูปแบบของการให้บริการข้อมูลทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้ประกอบการหรือบุคลากร SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.5 นิยมใช้บริการในรูปแบบอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การให้บริการข้อมูลผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ ร้อยละ 25.9 และบริการข้อมูลในรูปแบบนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ เป็นรูปแบบที่มีผู้นิยมใช้เป็นลำดับที่สาม ร้อยละ 23.5 ในขณะที่การให้บริการข้อมูลด้วยโทรศัพท์สายด่วนทางเทคโนโลยีเป็นรูปแบบการบริการข้อมูลที่มีผู้นิยมใช้น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.2

โดยเมื่อวิเคราะห์ในส่วนของการให้บริการในด้านคำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงหรือพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการผลิต ซึ่งจากภาพที่ 10.12 แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.1 มีการให้บริการขอรับคำปรึกษาแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่ผู้ประกอบการได้ติดต่อขอรับบริการเอง ในลำดับรองลงมาผู้ประกอบการได้ใช้บริการขอรับคำปรึกษาแนะนำทั้งจากผู้เชี่ยวชาญที่ผู้ประกอบการติดต่อเองร่วมกับการขอรับบริการคำปรึกษาแนะนำจากโครงการต่างๆ ที่ภาครัฐให้การสนับสนุน ร้อยละ 11.5 ในขณะที่มีผู้ประกอบการ ร้อยละ 10.4 ได้ขอรับบริการคำปรึกษาแนะนำจากโครงการต่างๆ ที่ภาครัฐให้การสนับสนุนเพียงช่องทางเดียว

ภาพที่ 10.12 แสดงรูปแบบการขอรับบริการปรึกษาแนะนำทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

10.5 ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนา SMEs ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นของ**ปัญหาและอุปสรรค**ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ SMEs ได้เผชิญอยู่ในปัจจุบัน สามารถสรุปในประเด็นสำคัญออกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

ด้านเงินลงทุน

- ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก
- ขาดการสนับสนุนด้านเงินทุนจากภาครัฐสำหรับ SMEs ในแต่ละประเภท

ด้านการประชาสัมพันธ์

- การประชาสัมพันธ์ทางด้านต่างๆ ดำเนินการได้ไม่ทั่วถึงในวงกว้าง และเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย
- การดำเนินโครงการส่งเสริม SMEs ในแต่ละโครงการขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ

ด้านความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ

- ขาดการสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- SMEs ยังขาดความพร้อมในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ เช่น เงินทุนและระยะเวลาในการพัฒนาและต่อยอดเทคโนโลยี ขาดความรู้ในการบริหารจัดการวัตถุดิบ การควบคุมคุณภาพ เทคโนโลยีการผลิต การสื่อสาร รวมไปถึงเรื่องของการจดสิทธิบัตร

ด้านการให้บริการปรึกษาแนะนำจากหน่วยงานภาครัฐ

- ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญที่จะสามารถให้คำปรึกษาแนะนำได้อย่างเหมาะสม

ด้านอื่นๆ

- ระยะเวลาในการอบรมตามโครงการต่างๆ ของภาครัฐขาดความเหมาะสม
- ข้อมูลด้านต่างๆ ที่สำคัญของภาครัฐกระจุกกระจาย ขาดการบูรณาการทำให้ SMEs สืบค้นได้ยาก
- เจ้าหน้าที่ของภาครัฐที่ให้บริการด้านต่างๆ ขาดความเชี่ยวชาญ
- กฎระเบียบและขั้นตอนการติดต่อประสานงานกับภาครัฐมีความซับซ้อนและยุ่งยาก

ผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านการส่งเสริม SMEs ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่สำคัญดังนี้

1. ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยในการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของไทยอย่างจริงจัง
2. ภาครัฐควรมีนโยบายสนับสนุนให้มีการซื้อสินค้าไทยอย่างเป็นทางการ
3. ควรมีการปรับปรุงระยะเวลาการดำเนินการจดสิทธิบัตรให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น
4. ภาครัฐควรสนับสนุนทางด้านเงินทุนและการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา
5. ควรมีการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ในลักษณะต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้นตอน
6. ควรมีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายธุรกิจ